

**Sprawozdanie z dorocznej konferencji międzynarodowego zrzeszenia ATLAS: „Tourism, Creativity and Development”
Barcelona, 02–04 XI 2005 r.**

**Report from the Annual Conference of the International Association ATLAS: ‘Tourism, Creativity and Development’
Barcelona, 2–4 Nov 2005**

W dniach 2–4 XI 2005 r. w Barcelonie odbyła się dwunasta doroczna konferencja naukowa międzynarodowej organizacji szkół wyższych zajmujących się kształceniem na potrzeby turystyki ATLAS¹, poświęcona problemowi znaczenia „kreatywności” w rozwoju współczesnej turystyki. Organizatorem konferencji był Uniwersytet w Barcelonie. Obrady odbywały się w pomieszczeniach Palau de les Heures położonym w obrębie kampusu uniwersyteckiego w północnej części miasta. Niemal od samego początku na konferencjach ATLAS-u spotykają się naukowcy zajmujący się turystyką oraz przedstawiciele branży turystycznej z wielu krajów. Celem organizatorów konferencji było stworzenie forum dialogu i dyskusji dotyczącej nowego spojrzenia na współczesną turystykę, której rozwój coraz bardziej związany jest z oferowaniem nowych produktów turystycznych oraz z nowymi i zwiększonymi wymaganiami turystów. Sytuacja, w jakiej znalazła się współczesna turystyka wymaga od naukowców ciągłego śledzenia przemian zachodzących w turystyce oraz poszukiwania nowej interpretacji zjawisk z nią związanych. Stąd w większości wystąpień prezentowano zagadnienia dotyczące nowych trendów w turystyce na świecie. Nie ograniczano się jedynie do naukowej analizy prezentowanych zagadnień. Prezentowano także przykłady praktycznych zastosowań rozwiązań proponowanych przez badaczy związanych z rozwojem turystyki w różnych miejscach na świecie.

W czasie trwania konferencji odbyło się sześć sesji plenarnych oraz 23 sesje warsztatowe, w cza-

The 12th annual conference of ATLAS – the international organization for higher education institutions involved in tourism – took place in Barcelona, Nov 2–4th 2005. It was devoted to the issue of ‘creativity’ in the development of contemporary tourism and organized by the University of Barcelona. The sessions took place in the Palau de les Heures within the university campus in the northern part of the city. Almost from the very beginning ATLAS conferences have brought together tourism academics with representatives of the tourism industry from many countries. The aim of the conference organizers was to create dialogue and a discussion forum on a new approach to contemporary tourism which is producing new tourism products for new and growing tourist demands. The situation of contemporary tourism requires academics to constantly follow changes in tourism as well as to search for new interpretations of related phenomena. Therefore, the majority of presentations were on new trends in global tourism. The speakers presented not only analyses of issues, but also examples of practical application of possible solutions proposed by those dealing with tourism development in different parts of the world.

The conference included six plenary sessions and 23 workshops featuring 64 presentations. The conference was

sie których ogłoszono łącznie 64 referaty. W czasie otwarcia konferencji został zaprezentowany referat dotyczący perspektyw rozwoju turystyki w Hiszpanii, a w szczególności w Katalonii, której Barcelona jest stolicą. Wygłosiła go Gerda Priestly z Uniwersytetu Barcelońskiego (*Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera*). Następnie odbyły się pierwsze cztery sesje warsztatowe. Tematyka tych sesji dotyczyła nurtów kreatywności (*Flows of Creativity*) i masowości w turystyce (*Creativity and Packaging*) oraz planowania i zarządzania (*Governance and Planing*). W godzinach popołudniowych odbyła się kolejna tura sesji warsztatowych. Wystąpienia dotyczyły „kreatywnych miast” (*Creative Cities*), gospodarki innowacyjnej i doświadczalnej (*Innovation and experience economy*), turystyki gastronomicznej (*Gastronomy*) i kulturowej (*Cultural Tourism*). Na zakończenie pierwszego dnia w czasie sesji plenarnej ogłoszono jeszcze dwa referaty. Pierwszy z nich, zaprezentowany przez Graeme Evansa (Cities Research Centre, London Metropolitan University), omawiał wpływ kreatywności w turystyce na oblicze miast (*Creativity, tourism and the city*). Z kolei w drugim wystąpieniu, autorstwa Antonio Russo i Waltera Santagata (Erasmus University Rotterdam/International Centre for Research on the Economics of Culture, Institutions, and Creativity, University of Turin), zwrócono uwagę na tzw. „turystyczne etykiety jakości” jako determinanty rozwoju zrównoważonego (*Tourist quality labels: An incentive for the sustainable development of creative clusters as tourist attractions?*).

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od sesji plenarnej i wystąpienia Paula Clokea (Department of Geography, University of Exeter, Great Britain) na temat innowacji w turystyce na terenach wiejskich (*Creativity and tourism in rural environments*). Autor na przykładach z Wielkiej Brytanii i Nowej Zelandii omówił zmiany przestrzeni rolniczej, wiejskiej pod wpływem współczesnej turystyki.

Następnie odbyły się kolejne cztery sesje warsztatowe, które dotyczyły przestrzeni innowacji, ponownie turystyki gastronomicznej, zależności pomiędzy innowacją a tożsamością oraz znaczenia kreatywności w rozwoju turystyki związanej z różnego rodzaju wydarzeniami kulturalnymi (festiwale, spektakle). W czasie kolejnych popołudniowych sesji warsztatowych nadal zajmowano się tematyką „kreatywnych miast” oraz nurtami i przestrzenią kreatywności. Na

opened with a lecture on the prospects of tourism development in Spain, especially Catalonia, given by Gerda Priestly from the University of Barcelona (*Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera*). The lecture was followed by the first of four workshop sessions with *Flows of Creativity*, the mass character of tourism (*Creativity and Packaging*), and planning and management (*Governance and Planning*). The next round of workshops took place in the afternoon on *Creative cities, innovation and experience economy, Gastronomy and Cultural tourism*. The first day was closed with a plenary session featuring two lectures: the first, presented by Graeme Evans (Cities Research Centre, London Metropolitan University), concerned the influence of creativity in tourism on cities (*Creativity, tourism and the city*); the other, by Antonio Russo (International Centre for Research on the Economics of Culture, Institutions and Creativity, University of Turin) and Walter Santagata (Erasmus University Rotterdam) concerned ‘tourism quality labels’ as factors in sustainable development (*Tourist quality labels: an incentive for the sustainable development of creativity clusters as tourist attractions?*).

The second day of the conference opened with a plenary session featuring a presentation by Paul Cloke (Department of Geography, University of Exeter, Great Britain) regarding innovations in tourism in rural areas (*Creativity and tourism in rural environments*). Using examples from Great Britain and New Zealand, the author discussed changes in rural space caused by contemporary tourism.

The next part of the conference included four workshop sessions concerning innovation spaces, gastronomic tourism (again), relations between innovation and identity, as well as the significance of creativity in tourism development in connection to various cultural events (festivals and performances). During the afternoon sessions issues of creative cities, as well as creativity trends and space were

zakończeniu drugiego dnia konferencji odbyła się sesja plenarna, w czasie której Francesc Muñoz z Katedry Geografii Autonomicznego Uniwersytetu Barcelońskiego, w wystąpieniu pt. *Creative Cities – Critical Perspectives*, odniósł się krytycznie do zagadnień związanych z rolą kreatywności we współczesnym rozwoju miast.

W trzecim dniu konferencji odbyły się najpierw dwie serie sesji warsztatowych, a potem jedna sesja plenarna zakończona dyskusją panelową. Tematyka na sesjach warsztatowych nie odbiegała znacząco od poprzednich. W pierwszej serii warsztatów wygłoszone referaty związane były z zagadnieniami koordynacji współpracy w zakresie rozwoju turystyki z dziedzinami kreatywności oraz z innowacjami i przedsiębiorczością. Natomiast podczas ostatnich sesji warsztatowych prezentowane wystąpienia dotyczyły regionów kreatywnych oraz konkurencyjności w gospodarce turystycznej. Z kolei podczas ostatniej sesji plenarnej Lluís Bonet z Uniwersytetu w Barcelonie, w referacie pt. *Creativity and Tourism – Convergent or Divergent Futures*, dokonał analizy znaczenia i wpływu kreatywności na rozwój współczesnej turystyki. Jednocześnie autor określił tę rolę jako wielki paradoks współczesnego modelu rozwoju turystyki na świecie. Podsumowaniem merytorycznym tej sesji była dyskusja panelowa dotycząca przyszłości kreatywności w turystyce. Uczestnicy wypowiadali poglądy dotyczące przede wszystkim własnej interpretacji pojęcia „kreatywności”.

Stałą częścią konferencji ATLAS-u są także spotkania członków tej organizacji i komitetu wykonawczego. Mają one na celu m.in. przedstawienie przez przewodniczącego sprawozdania z działalności organizacji w ostatnim roku, aktualnego stanu finansowego, kadrowego, a także określenie dalszych kierunków działań zarówno merytorycznych, jak i organizacyjnych. Jedną z decyzji podjętych w czasie konferencji był wybór nowego przewodniczącego ATLAS-u, którym została dr Melanie Smith z Uniwersytetu w Greenwich w Wielkiej Brytanii.

Ogółem w konferencji wzięło udział ponad 120 osób z 20 krajów. Najwięcej uczestników pochodziło tradycyjnie z Wielkiej Brytanii oraz z Hiszpanii, na terenie której odbywała się konferencja. Licznie reprezentowane były: Holandia, Finlandia, Portugalia, a także Nowa Zelandia. Pozostali uczestnicy konferencji reprezentowali takie kraje, jak, Australia, Włochy, Republika Afryki Południowej, Irlandia, Polska, Kanada,

discussed. The second day closed with a plenary session during which Francesco Munoz from the Geography Department of the Autonomous University of Barcelona discussed problems connected with the role of creativity in contemporary cities (*Creative Cities – Critical Perspectives*).

The third day included two sets of workshops and one plenary session concluded with a panel discussion. The issues discussed during workshop sessions were not very different from the previous ones. The presentations of the first set concerned creativity, innovations and enterprise as regards tourism development, while those of the second – creative regions and competition in the tourist economy. During the last plenary session Lluís Bonet from the University of Barcelona presented an analysis of the significance and influence of creativity on the development of contemporary tourism (*Creativity and Tourism – Convergent or Divergent Futures*). He also defined this role as a great paradox in the contemporary model of global tourism development. At the conclusion of the plenary session a panel discussion regarding the future of creativity in tourism was held. The participants expressed opinions mainly on their own interpretation of the notion of creativity.

An obligatory part of an ATLAS conference are meetings of the members and the executive committee. The chairman presents a report on the organization's activity over the past year and its present financial condition. Further activities and directions are also defined. One decision taken during the conference was the choice of a new ATLAS chairperson: Dr Melanie Smith from Greenwich University, Great Britain was elected.

The conference hosted over 120 participants from 20 countries with the majority coming from Great Britain and Spain. There were also many representatives from the Netherlands, Finland, Portugal and New Zealand. Other participants came from Australia, Italy, South Africa, Ireland, Poland, Canada, Denmark, Norway, France,

Dania, Norwegia, Francja, Austria, Serbia i Czarnogóra oraz Malezja, Brazylia, Belgia.

Austria, Serbia and Montenegro, Malaysia, Brazil and Belgium.

PRZYPIS

¹ Association for Tourism and Leisure Education powstało w 1991 r., początkowo jako organizacja zrzeszająca szkoły wyższe kształcące w zakresie turystyki i rekreacji, najpierw w Europie, a ostatnio także i na pozostałych kontynentach. W ostatnim okresie do ATLAS-u zaczęły przystępować instytucje nie prowadzące działalności edukacyjnej, zajmujące się tylko badaniami naukowymi w zakresie turystyki i rekreacji oraz reprezentujące szeroko rozumiany przemysł turystyczny. Obecnie ATLAS liczy prawie 300 członków (BACHVAROV M., 2003, *Międzynarodowe zrzeszenie „ATLAS”*, „Turizm”, 13/ 2, s. 95–99).

NOTE

¹ The Association for Tourism and Leisure Education was established in 1991, initially as a higher education organization for institutions providing courses on tourism and recreation, first in Europe and later also on the other continents. Recently ATLAS has been joined by non-educational institutions, dealing only with academic research into tourism and recreation, and representing the tourism industry. Currently ATLAS consists of almost 300 members (BACHVAROV M., 2003, *Międzynarodowe zrzeszenie 'ATLAS'*, "Turizm", 13/2, p. 95–99).

Robert Wiluś

Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytetu Łódzkiego
ul. Kopcińskiego 31
90-142 Łódź
robwil@geo.uni.lodz.pl